

NÉPLAP

Munkásbíróság elé a rizsfeketőket!

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT KELETMAGYARORSZAGI LAPJA

V. ÉVFOLYAM 69. SZÁM

VILÁG PROLETARJAI EGYESÜLJETEKI

1948 MÁRCIUS 24. SZERDA

A leleplezett amerikai-francia titkos katonai egyezményt felháborodással fogadta a francia nép

A francia demokratikus közvéleményben élénk aggodalmat keltenek azok a rendszabályok, amelyek a nyugateurópai kormányok elsősorban a francia kormány amerikai nyomásra a demokrácia és szabadság ellen hoznak. A francia kormány árulását leplezi le a moszkvai rádió az a jelentése, hogy február második felében titkos francia-amerikai szerződés írtak alá és ennek értelmében az amerikaiak nemcsak megtartják azokat a francia gyarmati területeken lévő katonai támaszpontokat, amelyek a háború idejére Marokkóban, Algírban, továbbá Martiniqueben és Guadeloupeban használtak, hanem új támaszpontokat is kapnak Tuniszban, Saigóban, Indokínában és Pondicherryben. A támaszpontokon amerikai helyőrség állomásozik és a francia katonai repülőket csupán az amerikai katonai parancsnokság engedélyével használhatják azokat. Ezzel szemben az amerikai katonai repülőgépek Franciaország területén minden katonai és polgári repülőterén leszállhatnak. A szerződés annyira sérti Franciaország szuverenitását, hogy a kormány több tagja tiltakozott ellene és ahhoz csak Schumann és Bidault erőes nyomására volt hajlandó hozzájárulni.

Százezres nyomdászstrájk Olaszországban

A lapvállalatok dolgozóinak, a nyomdászok követeléseinek támogatására indított strájkja egész Olaszországra kiterjedt. A lapok kedden sem jelentek meg az egész országban. Mint a Telepress jelenti Rómából, az olasz nyomdászszakszervezeteknek több, mint 100 ezer tagja strájkol. A nyomdászok 34 százalékos béremelést követelnek. A strájk következtében leállt a hírszolgálati iroda és az állami nyomda is. A nyomdászstrájk erősen érinti a választási hadjáratot. Az olasz Demokratikus Népi Arelonal felszólította a világ újságíróit, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a választások alatt Olaszországban. A baloldali blokk a választás tisztaságának megőrzését kívánja.

Éles jugoszláv állást foglalás

Szimics jugoszláv külügyminiszter hétfőn este sajtóértekezleten foglalkozott Jugoszlávia ellen az utóbbi időben egyre nagyobb számban felmerült rágalmakkal, amelyekkel tele van a nyugati sajtó és rádió. Rámutatott arra, hogy ennek a hallatlan rágalmazási hadjáratnak a célja az olasz választások előtt a reakciós politikai körök megsejtése. Így akarja megkönynyítani harcukat az őszintén demokratikus olasz erők ellen, amelyek együtt olasz erőkkel a jugoszláv népköztársasággal. — A jugoszláv kormány — mondotta — mindig hű volt és ma is hű a demokratikus külpolitika elvéhez. Mindig arra törekedett, hogy minél jobb kapcsolatokat építsen ki a fasisztáktól megirtított

Olaszországgal. Ezzel az állásponttal szemben azonban olyan lépésre került sor, amelynek súlyosabb következményei lesznek Jugoszlávia és Olaszország viszonyára, mint az a rágalomhadjárat, amely eddig a rádióban és sajtóban jelentkezett. Ez a lépés az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország javaslata: a triestli szabad területnek Olaszországhoz való csatolása. Kétségtelen, hogy ez a javaslat is az olasz választásokkal van összefüggésben.

Ami Triestet illeti, a jugoszláv kormány ma is kész arra, hogy

Az angliai kommunistaellenes hadjárat eredménye: tömeges belépések a Kommunista Pártba

Nagyarányú tiltakozó mozgalom indult meg Angliában, az Atlee kormány kommunista ellenes hadjáratával szemben. A mérnök szakszervezetek országos bizottsága egyhangú tiltakozó határozatot fogadott el és kimondta, hogy

kölcsönös erőfeszítéssel kompromisszumos megoldást találjon a triestli kérdésben Tito és Togliatti megbeszélésének szellemében, mint ahogy arra is kész, hogy kompromisszumos megoldást találjon bármilyen más, a két ország viszonyában felmerülő kérdésben, mivel sohasem volt és ma sincs támadó szándéka akár Olaszország, akár pedig a triestli szabad terület ellen. Ha az olasz kormánynak is hasonló szándékai vannak, akkor kétségtelenül meg lehet teremteni a két ország közötti tökéletes biztonság és barátság feltételeit.

tot fogadott el, amelyben felháborodását fejezi ki Atlee miniszterelnök kommunista ellenes beszéde miatt. A beszédet a politikai és polgári szabadságjogok megsértésének minősíti. A „Daily Worker” manchesteri tudósítója közli, hogy a Manchesterben megtartott tümeggyűlésen válaszul Atlee nyilatkozatára 100 ember lépett be a kommunista pártba.

Hatalmas robbanás Haifában

Haifában hétfőn délután borzalmas robbanás történt, amely a város keleti részében rombadöntött egy egész épületet, arabok épületeivel. Azt hiszik, hogy ez megtorlásul történt a másfél nappal ezelőtt elkövetett arab merényletért. Az első jelentések szerint a halálos áldozatok száma nagy. Arab motoros osztagok nyomában ezután ellentámadást indítottak Haifa zsidó negyedében és ennek során egy brit tisztet is agyonlőtek.

A szlovákiai magyarok választójogot kapnak

Nosek belügyminiszternek azzal a kijelentésével kapcsolatban, hogy a közeljövőben új végrehajtási utasítás jelenik meg a választói törvényhez, a Magyar Távirati Iroda prágai tudósítója hitelt érdemlő forrásból úgy értesült, hogy a választási törvényhez kiadandó új végrehajtási utasítás nem zárja ki többé egyetemlegesen a magyar nemzetiségű csehszlovák állampolgárokat.

Megkettőzték a Debrecen-Budapest közötti gyorsvonatokat

A közlekedésügyi minisztérium közli, hogy a Magyar Államvasutak igazgatója a hűvösti ünnep alkalmával várható erősebb utasforgalmat március 25-30. közötti időben az egyes távolsági személyszállító vonatok megerősített szelvényekkel való közlekedtetésével és több viszonylatban mentesítő vonatokkal bonyolítja le. A Budapest nyugati pályaudvarról 17.05 órakor induló debreceni gyorsvonatot két részletben közlekedtetik.

Bankszünet nagypénteken és a jyszombaton

A bankok nagypénteken és nagyszombaton helyiségeiket zárva tartják. A nagyközönség bankokkal kapcsolatos ügyleteiben már most legyen figyelemmel erre.

Külön státus az állami kórházak dolgozóinak

Olt Károly népjóltási miniszter elvált irányításával a népjóltási minisztériumban fontos rendelet készül a kórházi dolgozók fizetésének rendezéséről. A készülő rendelet szerint az állami kórházi orvosok, alkalmazottak illetményeit a többi közalkalmazottakétól eltérően különleges irányelvek szerint állapítják meg s alapul a védőnők státuszát veszik, amely megfelel a pedagógus státuszszervezetnek. Külön csoportba sorolják azokat az orvosokat, akik nem folytathatnak magánygyakorlatot. A státusz alapja nem az iskola: előképzétség, hanem a szakképzettség lesz.

Rákosi Máttyás:

Demokráciánk minden erővel segíteni fogja a kiskereskedelmet

Hétfőn délután megelénkülték a főváros utcái. A kiskereskedők bezárták üzleteiket és sűrű csoportokban indultak a Sportcsarnok felé, hogy meghallgassák Rákosi Máttyás miniszterelnök-helyettesnek a Magyar Kommunista Párt főtitkáranak beszédét. A Sportcsarnok hamar zsúfolásig megtelt. Vas Zoltán óriási éljenzéssel és tapsal fogadták a lelkessedés azonban tehetőpontjára hágtott, amikor Rákosi Máttyás jelent meg a mikrofon előtt.

— Örömmel jöttem ide, hogy megnyugtassam a kiskereskedőket — kezdte beszédét Rákosi Máttyás. — Erre azért is szükség van, mert a régi úri rend hívei, miután nyílt üzletekben elvesztették a csatát, most áthírellek akarják rémitgetni a dolgozó népet, így természetesen a kiskereskedőket is. Szinte mindennap jönnek hozzám azzal a kérdéssel, hogy államosítsuk-e a kiskereskedelmet. Ma már nyíltan megmondhatjuk, hogy ezek az álhírek a közben jobblétre szenderült KOKSz berkeiben születtek. Megnyugtathatok mindenkit: a demokráciának ezse ágában sincs a kiskereskedelmet államosítani.

A miniszterelnök-helyettes ezután arról beszélt, hogy egy-egy bombaszerűt, kifosztott üzlet rendkivételű behozatala nem igényelt kevesebb leleményességet és áldozatot, mint a magyar gazdasági élet egyéb területeinek helyreállítása.

— A Kommunista Párthoz minden problémával nyugodtan fordulhatott a kiskereskedő és fordul, hogy minél jobb kapcsolatokat építsen ki a fasisztáktól megirtított

lyesléstől kísérve. — Segítettük a kiskereskedőket a KOKSz elleni harcban, mert a nagykereskedők érdekképviselőinek az volt a célja, hogy a kiskereskedőket a nagyok szekerébe fogja. A KOKSz legyőzése lehetővé tette, hogy a kiskereskedők most már sokkal erőteljesebben kapcsolódjanak bele a nemzeti összefogásba.

Lelkes taps fogadta Rákosi Máttyásnak az Anyag- és Árhivatallal kapcsolatban mondott szavait. Ezt a hivatalt meg kell tisztítani a nagytőkés befolyásától. Meg kell szűnnie többek között annak, hogy az Anyag- és Árhivatal ne engedjen betekintést a kiskereskedőknek a nagykereskedők által benyújtott kalkulációkba.

— A demokrácia most eljutott ahhoz a ponthoz — folytatta Rákosi Máttyás —, hogy hozzájoghasson a kiskereskedők betegségi és öreg-ségi biztosításának megszervezéséhez.

— A magyar demokráciának és vezető pártjának, a Magyar Kommunista Pártnak célja az ország tappraállítása, békés nyugalma — fejezte be beszédét Rákosi elvtárs — ennek a célnak eléréséhez szükség van a békésen dolgozó, virágzó kiskereskedelmre.

Kommenov Pál országgyűlési képviselő, a KISOSz elnöke, beszédében hangsúlyozta, minden kiskereskedőnek éreznie kell, hogy a kereskedelem nem vagyongyűjtés, hanem a dolgozók szükségleteinek kielégítését jelenti. A kiskereskedőknek azonos sorsot kell vállalni a többi dolgozókkal. Be-

jelentette, hogy megindul a kiskereskedők munkaversenye: több, jobb, olcsóbb árut adni a dolgozóknak.

Ezután Vas Zoltán minisztert akarta hallani a közönség, Vas Zoltán beszédében kijelentette, hogy a gazdasági kormányzat számít a kiskereskedőkre és a kisiparosokra.

Rónai Sándor miniszter és Kovács Béla, a KIOSz főtitkáranak szavai után véget ért a lelkes han-

Minden katolikusnak az egyház és állam megbékélésén kell fáradoznia

— szól a katolikus cserkészvezetők kláttványa az ifjúsághoz

Március 20-án 62 budapesti és vidéki katolikus cserkészület 42 cserkészcsapat képviselőjében, országos cserkésztestületi értekezletet tartott Budapesten. Az értekezleten az egyház és a demokrácia viszonyával s ezzel kapcsolatban a katolikus cserkésztestület problémájával foglalkoztak. Az értekezlet felhívást intézett a katolikus fiatalokhoz.

Úgy érezzük, hogy most, amikor az egész nemzet egy emberként gigázi erőfeszítést tesz — szól a felhívás —, hogy a felemelkedés útjára lépjen, nem maradhatunk háttérben és nem tétovázhatunk tovább. Nekünk katolikus cserkészvezetőknek csatlakoznunk

kell ehhez a nagyszerű erőfeszítéshez. Milyen üdvös lenne, ha minden katolikus a szíve mélyén át tudná érezni, hogy éppen a demokráciában lehet maradéktalanul megvalósítani az önfeláldozó felebaráti szeretetet. A krisztusi tanítás alapján valljuk, hogy minden katolikusnak az egyház és a magyar demokrácia megbékélésén kell fáradoznia. Ebben a szellemben magunknak valljuk a demokráciában megújuló cserkésztestület, a Magyar Cserkészklub Szövetségét, annak munkájában minden erőnkkel részt veszünk. 1848 centenáriusán minden magyar cserkessel és minden magyar hazafival együtt akarunk dolgozni közös jobb jövőnkért.

Letartóztatták a demokráciát kutyához hasonlító nyiregyházi ferences papot

A népiügyszétség egyik szobájában tegnap hallgatták ki P. Gyárfás József Győző ferencesrendi áldozópapot, aki március 8-11. napján Sátoraljaújhelyen a katolikus templomban uszított a népi demokrácia ellen. Gyalázta a hároméves tervet és ezenkívül egészen útszéli módon antiszemitazkodott. Többek között azt mondta, hogy „a bűn olyan, mint a házaló zsidó, hiába akarod lerázni a nyakadról.” A demokrácia és az egyház viszonyát a kártékony áldozópap a következőképpen látja: „A demokrácia, ahol csak tud, kutya módjára harap a papokba, még szent atyánk, Mindszenty hercegprímás fényes bíborát is bemocskolták.”

Ezeket kívül még számos lázító kijelentést tett. Megindul elene az eljárás és tegnap délelőtt a népiügyszétségen kihallgatása után azonnal letartóztatták.

Árveréssel próbálják szétverni a debreceni bércséplők demokratikus szervezetét

A bércséplők és traktorosok nem mindenütt végeztek jó munkát. *Ujvidékoron például csak rendőri kivonulás után mutatkoztak hajlandóknak, hogy belefogjanak az őszi szántásba.* Több helyen pedig a csepést is megtagadták csak akkor kezdtek csepelni, amikor az internálási eljárást megindították ellenük. Természetes is ez, hiszen a régi rendszer mintájára és folytatásául alakult meg a Magyarországi Bércséplők és Géptulajdonosok Országos Szövetsége még 1945 novemberében.

Debrecenben azonban más a helyzet. Itt már 1945 tavaszán megalakult a Bércséplők Szabad Szervezete és már háromévi munkájával bizonyította be, hogy hajlandó és tud is dolgozni a termelésben. A debrecenieket egy évben sem kellett kényszeríteni a munkára, akár szántásról, akár csepélsről volt szó. Tavaly ősszel 52 bércséplő közül 49 kapott szántási teljesítményért jutalmat, ezekből pedig három több mint 200 holddal haladta túl az előírt szántási kötelezettségét, névszerint Ökrös István, Arvai Béla, Kövessi Boldizsár. *Ökrös 450 holdat szántolt fel.*

Eddig a dolog rendjén van, de...

a bércséplők országos szövetsége nem hajlandó elismerni a Szabad Szervezetet és adók módjára határozzák meg — tehát ha kell árverés útján — az elmaradt tagdíjakat. Ezt bizonyítja *húsz árverési hirdetmény, köztük van egy asszony, akinek férje hadifogoly.*

A debreceni bércséplők véleménye szerint a demokrácia egyik alapjára az, hogy senkit se lehessen kényszeríteni egy olyan szervezetbe való tömörülésre, amelyhez semmi köze, amibe nem akar beállni, mert a kiemebereket nem védi.

A debreceni bércséplők készen állnak a tavaszi munkára, mint az ősszel, ki fogják most belőle részükét a káprázatos technikai tudás ilyen fölényével. Bartók sokféle formában hallott „Román népi táncait”-nak tiltszerű előadása is komoly tanulmányra, tisztult izlésre vallott, Bach B-lur Partitája olykor ritmikában, de még inkább dinamikában kisebb romantizált köntösben jelent meg, — mindenesetre sok egyéni szín volt benne. A műsor legújabb számának, Beethoven Aszurd szonátájának előadása azonban kisebb egyenetlen volt. Kétvégkivétel akadtak benne figyelemreméltó részletek: az expositio bevezető része, a fuga első fele azt mutatta, hogy fiatal művésznünk a legnehezebb zenei problémákkal is teljes sikerrel birkózik meg. De a „Molto allegro”-ban pedálzavarok támadtak, a fuga második felében meg épen a zenei memória nem mutatkozott elég megbízhatónak, általában kissé nékülözött az előadásban azt a „oon amabilità”-t, azt a szeszretreméltóságot és gyengédséget, mely ennek a merőben szubjektív Beethoveni alkotásnak talán legáltalánosabb jegye: persze, nem tudjuk, mennyit írjunk a hangszer rovársár, melyből talán csak angyalok tudnának kantilénát kieszalni. Végül észintén meg kell mondanunk, hogy Gerethwin híres „Rhapsody in blue”-jének előadása a műsorban történt stilustörés őrzéet keltette bennünk. (P. B.)

Molnár József kiténtetése

Nógrádi Sándor miniszterelnökségi államtitkár a szakszervezeti vezetők országos értekezletén Molnár József elvtársnak, a Hajdú-Bihar megyei titkárnak, kiváló munkája elismerése képpen a köztársasági elnök által adományozott Magyar Köztársasági Erdemrend aranyfokozatát nyújtotta át.

SZÍNHÁZ

Zempléni Kornél sok tekintetben máris teljesen kiforrott, kivétel nélkül, de még mindig fejlődést mutató művészetét ismételtén méltatjuk. Kedden este nem volt könnyű dolga: küzdenie kellett mindenképp a rozsz hangszerevel, mely egyes hangokat alig szolgált meg, másokat meg — főként a magas fekvésekben — olykor zörejjel töltött; ezt már Fischer Anny hangversenyével kapcsolatban is szóval tettük. A debreceni zenekalvólók között kétségkívül a jó pianisták iránt mutatkozik a legnagyobb és legállandóbb érdeklődés, illő lenne tehát, ha az illetékesek legalább megfelelő hangszerrel igyekeznének a hozzánk ellátogató művészek segítségére sietni — ezt mégis csak megérdemlik, nem is szóval arról, hogy a zenekola munkája is alaposan rászolgált igazán jó zongorára.

De nem volt könnyű dolga Zempléni Kornálnak azért sem, mert műsorának összehajlításával súlyos feladatokat tűzött maga elé. És tegyük hozzá: feladatainak megoldásában derekasán megállta helyét. Liszt két hangversenytanulmányát („Erdősongás”, „Mánók tánc”) aligha hallottuk még ilyen magával ragadó lendülettel, a zenei lényeg ilyen tiszta körülményeivel és a káprázatos technikai tudás ilyen fölényével! Bartók sokféle formában hallott „Román népi táncait”-nak tiltszerű előadása is komoly tanulmányra, tisztult izlésre vallott, Bach B-lur Partitája olykor ritmikában, de még inkább dinamikában kisebb romantizált köntösben jelent meg, — mindenesetre sok egyéni szín volt benne. A műsor legújabb számának, Beethoven Aszurd szonátájának előadása azonban kisebb egyenetlen volt. Kétvégkivétel akadtak benne figyelemreméltó részletek: az expositio bevezető része, a fuga első fele azt mutatta, hogy fiatal művésznünk a legnehezebb zenei problémákkal is teljes sikerrel birkózik meg. De a „Molto allegro”-ban pedálzavarok támadtak, a fuga második felében meg épen a zenei memória nem mutatkozott elég megbízhatónak, általában kissé nékülözött az előadásban azt a „oon amabilità”-t, azt a szeszretreméltóságot és gyengédséget, mely ennek a merőben szubjektív Beethoveni alkotásnak talán legáltalánosabb jegye: persze, nem tudjuk, mennyit írjunk a hangszer rovársár, melyből talán csak angyalok tudnának kantilénát kieszalni. Végül észintén meg kell mondanunk, hogy Gerethwin híres „Rhapsody in blue”-jének előadása a műsorban történt stilustörés őrzéet keltette bennünk. (P. B.)

Még ha kellemetlen is egyeseknek

A felszabadulás utáni három kemény esztendő fáradságos munkája nem mult el nyomtalanul a magyar nép életében. Nemcsak gazdasági téren haladtunk, de a politika, és szépelem helyett a jószomszédság áldásos gondolatát meghonosítani. Nemcsak hazánkban szereztek ezzel igazi barátokat, de a határon túl élő magyarjainknak is emberi és állampolgári jogokat biztosítottunk. Erről tanuskodott a Debrecenben járt román kormányküldöttség vezetőjének beszámolója is. A városi halóságok és hivatalok vezetői voltak együtt a demokratikus pártok képviselőivel a rendőrség vacsoráján, ahol Tógyer Imre városi rendőrkapitány 1848 márciusát és a debreceni ünnepeket méltatva, Miközben itt a város ünnepe — mondotta — azajatt Nagyvárodon a román rendőrök örökdednek azon, hogy a magyarok ott is teljes biztonságban ünnepejhessek a nagy történelmi évfordulójukat.

Viharos taps és éljenzés harsant fel erre a bejelentésre, mely leghívőbb dokumentálta hogy magyar és román igaz barátokként élnek együtt a határokon túl.

Mégis akadtak tenyerek, amelyek nem verődtek össze. Nem mindenkinek tetszik, hogy minden sovíniszta uszítás hazugnak bizonyult, hogy levétefőkölatóli irredenta dikciók helyett a népek barátságáért kell felkesedni.

Márpedig ezután így lesz: A szomszéd népekkel barátságosan akarunk élni, még akkor is, ha ez az egyik helyettes polgármesterek kényelmében lenne.

Egységes nőszervezet alakul Debrecenben

Nagyjelentőségű eseménye volt a debreceni nőmozgalomnak a hétfő esti összejövetel. A szociáldemokrata nőtitkárság kezdeményezésére a Szociáldemokrata Párt helyiségében jöttek össze a debreceni nőszervezetek, hogy az ifjúság után a nők egységes szervezetét megalakítsák. A vacsorával egybekötött megbeszélésen Sinyai Tivadarné a szociáldemo-

krata nők részéről, Hippus István SzDP megyei titkár, Szabó István országgyűlési képviselő, Ménes János h. polgármester, Németi Józsefné, dr. Révész Jenőné, Czucz Józsefné, Gáll Lajosné, dr. Juhász Gézané, Juhász Nagy Sándorné és Kovács Otília szólaltak fel. Az értekezleten megállapodtak abban, hogy szervezettel is megteremtik az egységet.

Itélet a Martin-malom visszaélése ügyében

A nádudvari Martin-malomban elkövetett közleléási visszaéések ügyében az uzsoraegyséhrő legnap mondta ki az itéletet. Borsos Sándor és Papp Lajos malmi munkásokat két-kéthónapi fogházra ítelt, mert nullás és kenyérlisztet törvénytelen

módon hoztak forgalomba. Örsz Lászlóné, özv. Ranyák Árpádné egy-egy hónapi fogházra, Szabó Pált pedig halhói fogházra ítelt, mert a lisztet megvetették. Az itélet ellen a vád és védelem egyaránt fellebbezett.

Gorkij ünnepélyre készül az állami gimnázium

A debreceni Fazekas Mihály állami gimnázium a Magyar-Szovjet Művelődési Társasággal karöltve húsvétvasárnap délutánjára nagyszabású Gorkij-émlékünnepélyt készít elő. Március 28-án ünnepli ugyanis az egész haladó emberiség a nagy orosz proletárfőnök, Maxim Gorkijnak a 80. születési évfordulóját. Az emlékünnepélyen magyar-orosz népi táncok, magyar-orosz népdalok, színi jelenet és a nagy orosz író életét és műveit ismerető előadás szerepelnek. Az emlékünnepély a Déri-múzeum előadótermében lesz folyó hó 28-án délután 5 órakor. Belépőjegyeket nem bocsájtanak ki, minden érdeklődőt szívesen lát a rendezőség.

ESTE 6 ÓRAIG TART A PIACI ÁRUSÍTÁS

A városi tanács értesíti a város lakosságát, hogy a húsvéti ünnepek előtti héten az élelmiszerpiacon az árusítás este 6 óráig végezhető. Nagypénteken a piaci árusítási idő déli 12 óra.

KERESKEDELEM

Társulatunk törbevette a vegyes adóközfösség megkötését. Különféle szakmák tagjai az adóközfösség tagjai sorába jelentkezhetnek. — VÁSÁRI KISKERESKEDŐK bazáros tagjai forgalmi-adó igazolványukat szerdán délelőtt 10 óráig érvényesítés végett adják fel a szakosztálynál. — A bazáros alosztály adóközfössége folyó hó 24-én, délután 4 órakor, határozatképtelenség esetén 5 órakor az addézszerző ki-vetése, valamint egyéb fontos tárgyan gyűlést tart.

Több fellejentes érkezett

A népiügyszétségre dr. Lengyel Zoltán orvos ellen, aki a felszabadulás előtt a debreceni OTI főorvosa volt és a munkásokkal igazságtalannal bánt, betegségük megállapításánál csak a munkaadó érdekeit nézve, néha súlyos belegeket munkaképeseknek nyilvánított. Jelenleg Lengyel Budapestben tartózkodik és amint értesültünk, igazolták a népiügyszétség felhívja mindazokat, akiknek valami panaszuk vagy sérelmük van Lengyelrel kapcsolatban, jelentkezzenek a törvényszék baloldali földszinti helyiségeiben.

ANYAKÖNYV

Születések: Báthory József városi fogalmazó, Éva; Mátyus Ferenc MAV kazánkovács, Ibolya; Lukatos György úttörő. Ferenc; Fehér Gyula építész. Mária; Szatmári István kovács. Sándor; Juhász László főállatorvos, Gyula; Mikolaj István kőbőrő, Klára; Simon Sándor cipészmeister, Sándor; Némethi Gábor mv. npez., János; Kovács Sándor MAV távirádműszerelő, Gabriella; Pados Jenő előőr, Éva; Kó Barna villanyszerelő, László; Hermann Béla alk. munk., Magdolna; Kompár Lajos kereskedő s. Erzeébet. Eljegyzések: Szekeres Tibor—Zsófia Katalin; dr. Pély Károly—Dany Lenke. Házasságok: Batári János—Erdőli Kornélia; Eisler Mátyás—Selcher Éva; Tóth Elemér—Varga Etelka; Szabó János—Skózan Piroksa; Sebők Imre—Balogh Ilona. Halálozások: Polyák János gazdálkodó, 85 éves, Dévay-u. 26.; Biró Sára pénztáros, 20 éves, Bika bérház, S. Nagy Mária menhelyi ápoló, 5 hónapos, Pest-u. 4.; özv. Faragó Sándorné, 72 éves, Jánosi-u. 59.; Tolvaj Ferenc erdőg. irodáigazgató, 53 éves, István-út 44.; Dobos Györgyné, 35 é., Jánosi-u. 18.; Molnár Erzsébet, 3 hónapos, Kishegy-út; Csuka Sándor, 3 hónapos, Kassa-út; Nagy Anna, 3 é., Pest-u. 4.; Kegyes Mihály segédmunkás, 23 éves, Lahner-u. 60.; Nagy Gyuláné, 48 éves, Urai-u. 14.; Orsz Julianna, 84 éves, Ajtó-u. 24.; Ivánka István, 8 hónapos, Bocskai-terti Nérváz.

HOL SZÓRAKOZZUNK?

APOLLO MOZI
Debrecenben először:
Kalózk kapitánya
Képzalmas amerikai tengerészfilm
Színepi részben felléjnek: Akro. Baticus legelőgánsabb táncospár:
2 KINGSTON
Műsor megváltása közelező, személynként 50 fillér.
Előadások hétköznap d. u. 4, 6, 8, vasár. és ünnepnap d. u. 11-kor, d. u. 2, 4, 6, 8 órakor

Március 24, 25 **METEOR MOZI** szerda, csütörtök
Káboš Gyula, Perczel Zita, Ráday Imre, Csontos, Borki Lili pompás magyar vígjátéka:
Dunaparti randevu
MOPEX VILÁGHIRADO

VIGSZÍNHÁZ MOZI
Debrecenben először
A legizgalmasabb kémtörténet! — A legérdekesebb detektívregény!
SCOTLAND YARD REJTELMEI
11. rész:
A háló bezárul
Előadások: 3.30, 5.30, 7.30 órakor.

El van vetve
alapgonja, ha dalminal van isz titva. Ha új kalapra van szükség úgy azt

DALMI-nál
megkaphatja, mind gyorsú, mind nyugtázóben jutányos áron.
HATVAN-U. 1. Püspöki palota.

Husvétra Olcsón vásárolhat! Harisnyát, női nadrágot, férfi, gyermek s női fehérneműt szövetárut és típusárut is nagy választékban

KÁLMÁN textilüzlet
Hangya-átjáró

Hivalkozon hirdetésemre 3 százalék engedményt kap

Munkásbíróság elé a rizsfeketézőket!

„Férjeinket ugyis felmentik“ — mondták a mulatozó asszonyok a tárgyalás előtt

Nagyarányú és kiterjedt rizsmánipláció ügyében kezdte meg az előreláthatólag több napig tartó tárgyalást a törvényszék úzsoratanácsa. Malmosok, nagykereskedők, ügynökök, MOSzK-állbizonmányosok, összesen tizenketten ülnek a vádlottak padján, tíz közülük előzetes letartóztatásban van. A vád ellenük közelítés érdekeit veszélyeztető büntelt, amennyiben rizst engedély nélkül vettek, hantoltak vagy meg nem engedett módon illetéktelen közvetítő személyeknek adták tovább. Ezzei egyrészt a rizslátás természetéből akadályozták, másrészt a felesleges közvetítők közbeiktatásával drágították a kevés mennyiségű rizst. Barva István miskolci gazdag malomtulajdonos engedély nélkül közel másfél vagon rizst hantolt meg malomában.

egymásnak ellentmondó kijelentések között arra engedett következtetni, hogy semmi köze a MOSzK-hoz. Több száz mázsa rizst vásárolt össze és azt törvényen utón adta tovább. Könyveibe nem vezette a tételeket, mert — mint mondta — erre nem ért rá az utóbbi időben. Ugye — éppen úgy, mint a többieké is — minden kétséget kizáróan a munkásbíróság elé tartozik. Tóth Béla és Rachlovics Géza miskolci nagykereskedők, bár nem volt engedélyük a hantolásra, rizst hantoltattak nagy mennyiségben. Tóth Székelyvel volt üzleti összeköttetésben, Rachlovics pedig Barvával. A láncereskedelem tipikus példái valósították meg ezek a nagykereskedők, akik itt a tárgyaláson, a malmosokhoz hasonlóan, azzal védekeznek, hogy nem ismerték a rendelkezéseket.

A tárgyaláson, amely ma folytatódik, a hozzátartozók nagyszámúban voltak jelen. Különösen feltűnt két csinosan öltözött fiatal hölgy, akik sokat jelentő pillantásokkal árasztották el az illetékeseket. Egyébként ez a két fiatal hölgy tegnapelőtt éjjel a Fehér Szalomban szórakozott és olyan kijelentéseket tettek: „Férjeinket ugyis felmentik.“ Megemlékezünk meg egy törvényszékhez közelálló magánnyilatkozatáról is, amely szerint: „Ez a rizs-ügy összezsugorodott.“ Inkább zsugorítanak — tehetnének hozzá. Már az első tárgyalási napon is bebizonyosodott, hogy tipikusan munkásbíróság elé tartozó súlyos büntettekről van szó. Azt kellene inkább kideríteni, hogy miért nem került oda? A tárgyalást egyébként ma reggel folytatják és kihallgatják a tanukat.

Egy munkásarisztokrata

Csodavárók voltak mindig. Régebben a szegényebb néprétegből kerültek ki, azok, akik sorsuk jobbrafordulását a véletlentől várják. A felszabadulás óta azonban ezen a téren is alapvető változások történtek. A gazdagok vártak olyan csodára, amely hatalmukat és vagyonukat az idők végtelenségéig konzerválja. Miután erre egyre kevesebb kilátás van, egyesek kívülről, mások belülről szeretnék a rendszert megváltoztatni. Akadnak olyanok is, akik jó módúak ugyan, mégis a munkások közé számítanak. Ezek a munkásarisztokrata nem vállalnak közösséget a munkásokkal. Ha kellett — pénzért — hitelt, meggyőződésüket és származásukat is megtagadják. Rasovszky Miklós nyomdai gépmester sem most tagadta meg osztályát, amikor kijelentette: „Most már pártom kívül veszelem át azt a kis időt, ami még hátra van.“ Ez csak befejező pályafutásának. Mikor a dolgozókat a fronton vagy másutt vezették, Rasovszky a debreceni

hadtestnél dolgozott nappal és újságot nyomott éjjel. Jó pénzért. Csak akkor hagyta el Debrecen, amikor a Vörös Hadsereget érezte közeledni. Nemrégiben, amikor üzleti érdekből a magánkézben lévő újság a munkásság két lapját szerele volna elnyomni — és a lapzártát jelentős anyagi áldozat árán meghosszabbította — a nyomdászgot nem az összetartásra és a vállalkozás megakadályozására sarkal a, hanem a két munkaspárti lap tiltakozása ellenére, támogatásával költötték meg az egyezményt. A legutóbbi szakszervezeti közgyűlésen az egyik nyomdászti súlyosan inzultálta, mert annak a felszólalása jobboldali jelfojgásával elenkezett. Rasovszky Miklós a nyugjűvedelmű gépmester most természetesen nincs megelégedve a két munkaspárti egyesüléssel sem. De reméli, hogy a szakszervezet is kifejezi nemléte személyével szemben és rövid időn belül határozatot hoz: Rasovszkyt és a hozzá hasonlókat nem tűri meg sorai között.

Tarcsinak kevés a jog

A debreceni államvédelmi osztály tegnap délelőn őrizetbe vette Tarcsi Sándor 27 éves, okleveles mérnököt, akinek a Bundi-utca 5. szám alatt van bejelentett lakása. Tarcsi vasárnap délután egy társasággal elment a Függelken Kiszádapárti Ifjúsága által előadott „Fiúk, lányok, kutyák“ előadására és ott a két felvonás szünetközében a társaság előtt becsúszott hangon nyilatkozott a demokratikus pártokról, sőt a falon lévő „Jog, rend, biztonság“ felíratra kijelentette hogy „egyik sincs, illetve jog van, csak nem mindenkinek.“ Tarcsi beismertő vallomása után átkísérték a népgyűszégre.

Most nem úgy egyesülünk, mint 1919-ben

— mondotta a Tanácsköztársaság emlékűnnepélyén Szabó István

Debrecen munkássága a DVSC sporteseményekben nagyszabású ünnepek keretében emlékezett meg a Tanácsköztársaság kikiáltásának évfordulójáról. Az ünnepi közönség villamoson, kerékpáron és gyalog özőnült a sportpályára és teljesen meglőlték a csarnokot. Az ünnepélyt Végh Dezső elvtárs nyitotta meg, majd helyet foglalt az emelvényen azok a legidősebb elvtársak, akik 1919-ben mint vezetők vettek részt az eseményekben. Szabó István elvtárs, az ünnepély szónoka beszédében ismertette a 18—19-es eseményeket. Legelső feladat — mondotta — megismerni és felismerni az akkori eredményeket és mérlegelni az elkövetett hibákat, mert csak így vonhatjuk le a hasznos tanulságokat. Legfontosabb tény a Tanácsköztársaság történetében, hogy nyíltan és esélyesen kiállt a nemzet függetlensége mellett. A magyar Vörös Hadsereg igazi nemzeti hadsereg volt, melynek hősi harcát árulások gáncsolják el. A Tanácsköztársaság dicső hagyományai közé tartoznak a bankok, bányák államosítása, az üzemek szocializálása és még számos olyan intézkedés, amely a dolgozók jólétének emelésére és a szocializmus megteremtésére irányultak. De ezek mellett a pozitív tények mellett ott vannak hibák is. Legélesebb is az, hogy az évtizedek, sőt évszázadok óta a föld után sóvárgó parasztság között nem osztották szét a földet. Így a parasztlak nem értették és érezték meg a feudalizmus alól való felszabadulást és nem álltak a forradalom ügye mellé. A másik alapvető hiba volt a Kommunista Párt egyesülése a Szociáldemokrata Párttal.

Nem az egyesülés tényében volt a vékedni fog, növekednek és szaporodnak az elvégzendő feladatok is. Minden becsület munkásság szükség lesz a helyek és pozíciók betöltésénél, de a munkásságot eláruló jobboldali szociáldemokratákra nincs szükségünk. A jobb és boldogabb világ — mondta végezetül Szabó elvtárs — nemcsak szép emlék, nemcsak távoli remény már, mert az egységes munkaspárt erejével rövid időn belül megvalósítjuk a szocializmust. A beszédet a jelenlévők szünni nem akaró tapsal fogadták. Ezután Bartha István elvtárs mint a 19-es események egyik vezető résztvevője saját tapasztalatai alapján számolt be az akkori árulásokról. A beteg fának — mondotta — nemcsak a koronáját kell lenyesegetni, hanem gyökerestől ki kell irtani, mert újra kihajt. Így nekünk gyökerestől ki kell irtani a munkásmozgalomból azt az irányzatot, amely ellensége és akadályozója a demokráciának, mert ez a tökéscsőtályú élő gyökere a munkásság testében. Hippius István kijelentette, hogy a megkezdett munkát továbbviszik és a jobboldali szociáldemokratákat könyörtelenül eltávolítják a pártból. Bodnár Imre felszólalása után Végh Dezső elvtárs zárta be az ünnepélyt, amely igen lelkes hangulatban ért véget.

Védekezésében azon ügyeskedett, hogy bebizonyítsa: a hantolást még 1947 szeptember 20. előtt végezte, amikor a rizs forgalma nem volt szigorúan szabályozva. Sorozatosan a legsúlyosabb ellentmondásokba keveredett és példátlanul szemtelen védekezése már az úzsoratanács tagjait is felháborította. A többi malmos: Bauerfeld János (Harsány), Jámbor András (Tiszasszölös), Oláh Károly (Tiszasszölös), Mogyorós Zoltán, Bernát József, Csató József (Borsodivánka) szintén a legkülönbözőbb módon manipuláltak a rizshantolással. Védekezésükben szinte egyöntetűen azt adták elő, hogy az 1947 szeptember 20-i rendeletről nem tudnak. Ok nyíltan hantolták a rizst, mert azt hitték, hogy szabad. De a hivatalos könyvbe egyikük sem vezette be egy esetben sem a meghantolt tételeket, ami azt bizonyítja, hogy leplezni igyekeztek tetteiket. Es még egyet bizonyít, azt, hogy a védőügyvédek alaposan kitanították védenőiket, Fényes Jenő minden védenőcének feltette a kérdést: „Kidobolták a faluban a rendeletert?“ A malmos nemmel felelt. A bíróság azonban nem dűlt be a hírhedt ügyvéd ügyetlen taktikájának. A tanácselnök gúnyosan megkérdette: Mi volna, ha minden rendeletert kidoboltának? Fényes lényegileg a magyar közigazgatást támadta, mert a gyanúlan szemléltében az a gondolat vetődik fel: milyen rossz a közigazgatásunk, még a rendeletekről sem értesítik az embereket. Olyan rendeletekről, amelyek egy faluban csak egy embert érintenek! A malmosok után a kereskedők jöttek. Székely Ferenc, aki egyik bevallása szerint kunmadarasi MOSzK-bizományos a tárgyaláson

Pórusjárt a vőlegény

Mintegy három hétfő frigyben járt Rosenberg Adolf büdzenszentmihályi kereskedő Glücklich Katalin Ságvári Endre-utcai lakossal, akét tegnap a rendőrségen több mint 3000 forint értékű holmi el-tulajdonítása miatt feljelentett. Rosenberg a felszabadulás után másodsorú nősült. Boldog házasságot kötött, még egyik debreceni úlja alkalmával meg nem ismertkedett Glücklich Katalinnal. Anynyira megtetszett neki a lány, hogy rövid idő leforgása alatt elvált második feleségétől és házasságot ígért Glücklich Katalinnak. Mintegy három hétfő eljegyzésük után Rosenberg rádióval, 10 kiló libaszírral és a második feleségének több értékcs ruhadarabjával lepte meg a menyasszonyát. A lány elfogadta az érteket, azonban a legközelebbi találkozásuk alkalmával Rosenberg a lakásából kiutasította azzal, hogy a büdzenszentmihályi kereskedő; házasságszedelgő. Rosenberg erre visszakövetelte az odavitt értékeket, ezeket viszont a volt menyasszonya nem volt hajlandó kiadni. A rendőrség a nem mindennapi ügyben megkezdte a kihallgatásokat.

Vegyleg tisztít
Minta után fest
LENGYEL LAJOS
KELMEFESTŐ
Széchenyi-utca 2. (Kistemplom mellett)

Husvétra
Zsoltárok
Imakönyvek
MÉLIUSZ
könyvkereskedés-bü.

HOTEL
PANNONIA ASTORIA
60 szobával 150 szobával
egy vezetés alatt
BUDAPEST
Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, lift, Mérsékelt árak

Kisiparcsok!
Típus bőrtalványokat előnyösen szolgálunk ki
Dolgozók!
Kedvező részletfizetési feltételek mellett vásárolhatnak; cipőt, ballonkabátot, esőkabátot, vihartkabátot és nylon köpenyt — Dús választék!
TÁM szövetkezeti üzlet
Vöröshadsereg-utja 28

